

● **אל תצפה להרגעה בחזית הרדית.** הפגנת הליגה למניעת כפייה דתית, שנערכה בירושלים בשבת שעברה, נועדה להזהיר את הקנאים הדתיים מפני המשכת הכפייה האלימה. אך ההפגנה תשמש בידי הקיצונים הדתיים דווקא כנקודת-מוצא לגל מחודש של הפגנות, תקיפת תחבורה בשבת, ודרישות פוליטיות במישור הממשלתי.

● **חברת החשמל תעבור לידו איש הממלא עתה תפקיד מרכזי בצמרת המדינה,** והעומד להשתחרר מתפקידו. הוא יתמנה כמנהל כללי.

● **תפקיד אחר שיימסר בקרוב לאיש-צמרת משתחרר: מנהל חברת פיתוח קיסריה.**

● **כל העדויות של משפט שפיגל יורסמו בצורת ספר.** את הספר עומד להוציא על חשבוננו אחד הנאשמים, שלמה גור, שיפיץ אותו חינם. עדויות אלה, אשר אי אפשר היה לשקפן בכל פיתוליהן בעתונות, יציירו תמונה מאלפת של שיטות-ההתרמה של המפלגה הדתית-לאומית.

● **שאלת הוצאת ילדים יהודיים מכתתיספר נוצריים תועלה בקרוב, זו הפעם הראשונה, לדיון בכיתת-המשפט העליון.** יהיה זה בעקבות תביעתו המחודשת של משרד הסעד נגד ראובן שמואל ממושב בית נחמיה, על כי מסר את ילדיו לחינוך במוסד נוצרי בירושלים. הפעם תתייבב לצד האב הליגה למניעת כפייה דתית, אשר מנהיגה, ענף יוסף בן-מנשה, ייצג את שמואל בהליכים המשפטיים.

● **המפקח הכללי של משטרת ישראל יבקש מצה"ל, שישי איל מספר קצינים בכירים למשטרה.** עקב גל ההתפרטויות ההמוני

שחורה. הם יטענו, בלי ספק, כי ישראל עזרת בחשאי למלחמת הבורים נגד עם הארץ.

אך אם יטריד הדבר את מנוחתה של גולדה מאיר — ספק אם יגרום לילית-נדורים לשמרון סרס, אבי הסכמי העושים.

המשק

מה קרה לשלייפר?

מוה זמן רב לא היו הבלשים הפרטיים והחוקרים הכלכליים כה עסוקים. עוד יותר מחוקרי מדור ההונאות של המשטרה, הם רצו לדעת: לאן נעלמו מאות אלפי הלירות של הווג לילי וסטפן שלייפר?

התשובה עניינה אנשים רבים: החל בפקידי המכס, מנהלי בנקים וחברות-ביטוח אדירות, וכלה בסוחריו סקסטיל ובמלחים ברבית קצוצה. כולם נתנו כסף לווה שלייפר — והופ, הווג איננו עוד בישראל.

אות-האזעקה. אות-האזעקה הראשון יכול היה להסתיים בטרמפולינה: סטפן שלייפר הוכנס לבית-החולים, אחרי שניסה להתאבד. אולם מעטים מאד ידעו על כך. לחוג מכרוז הנרחב נאמר רק, כי התעשיין האלגנטי לקה בהתקפת-לב פתאומית.

זה היה לפני שלושה חודשים. מאז התרבו אות-האזעקה. פועלי בית-החרושת

מגויס במשקים. הפעלה זו יצרה מצב פסי-כולוגי חדש במדינה (ראה עמודים 8-9).

אופורטוניזם כמזים. מס"ם לא היו תה הכוח הציבורי היחיד שהבחין ברוח החדשה. גם המשטרה הרגישה בו.

במשך השנים הפכה המישטרה כמעט שר-תמת-לדבר-עבירה של הדתיים. מפקדיה העי לימו עין מכל ההשתוללויות, בידעם היטב כי התערבות נגד הדתיים תביא להם צרות — ואילו כניעה לדתיים לא תגרום להם לשום אי-נועימות. השבוע מצאה המשטרה את עצמה לפתע עומדת בין שני מחנות נחושי-החלטה — ותפקידיה השתנה מייד. ה-אופורטוניזם המישטרי הפך ניטראלי, תחת הליחות פורדנית.

לקראת מלחמת-אחים? מופתעים יותר מכולם היו הדתיים עצמם. יתכן כי הישלו את עצמם שאין סוף למסע-הכפייה, כי הציבור החילוני יסבוע את הכל — והיה בעייה היחידה היא מי מכין המסלול? ה-דתיות תשיג יותר "הישגים" כדי למצוא חן בעיני הבוחרים הדתיים.

התדהמה הדתית גרמה לזעקה מרה. ה-שאלה היתה, השבוע: האם יתפכחו הדתיים כתוצאה מן המאורעות. ישלמו עם מצב של זרקים בשלום על-פי הסטטוס-קוו — או שגם תגבר רוח-הקרב שלהם, תדחוף את המדינה לתוך מלחמת-אחים עקובה מדם?

בטחון

מיגרש חניה

שום דבר אינו מדגים את השינוי שחל עם התחלת תקופת אשכול, כמו היחס ה-רישמי למוסד הקרוי "המיכללה לבטחון לאומי".

כאשר הושמע הרעיון, תמכו בו כל הבטחוניסטים בהתלהבות, ואילו לוי אשכול יחבריו התנגדו לו בתוקף. הסיבה היתה מובנת: המוסד נועד לכפות על הפקידות הבכירה של המדינה את תורת הבטחוניזם — האידיאולוגיה הפרטית של דויד בן-גוריון ושמעון פרס.

בינתיים הגיע לוי אשכול לשלטון — ואפשר היה לחסל את המיכללה לפני ש-נולדה. אולם בבירוקראטיה המודרנית אין מוסד מת בקלות, אפילו נעלמו כל הגורמים שהרו אותו.

בטחוניזם או אזרחיזם? לכן נש-ארה המיכללה בחיים. אולם באורח פלא השתנה תפקידה המוצהר. הכרוי לוי אשכול בטכס הפתיחה: תפקיד המיכללה הוא ללמד את הקצינים הבכירים של צה"ל, ואת פקידיו משרד-הבטחון, להבין גורמים שמחוץ ל-ממלכתם, כגון צורכי הכלכלה.

משמע: המיכללה לא תלמד את האזרחים את צורכי הבטחוניזם, אלא את אנשי-הבטחון את צורכי האזרחים.

אך קרוב לחדאי שגם תקחה זו הושמעה יותר לתפארת המליצה. כי כבר ערב ה-פתיחה נתקבל בחוגי הצמרת, תוך הסכמה אילמת, כי המיכללה תשמש מעין בית-קברות-זמני: מיגרש-חניה, שם אפשר יהיה להתנות פקידים אזרחיים בכירים, שיצאו זמנית מכלל שימוש, ושאישי אינו יודע לפי שעה מה לעשות בהם.

יחסי חוץ

הוד געלתו עוזי

ישראל החזירה את שגרירה מאפריקה ה-דרומית, כדי להוכיח לעולם האפרו-אסיאתי כי היא מתנגדת למישור הנועני.

השבוע נסתבר כי בכל זאת נמצא בארץ האפארטהייד שגריר של מדינת-ישראל. הוא עשוי ממתכת, ושמו עוזי.

שמעון בארץ הבורים. איך הגיע תת-המקלע הישראלי, שהסם זה מכבר ל-סמל המדינה, לידי הקלגסים הרוצחים את הכושים?

על כך אפשר היה לשמוע השבוע רק הסברים מגומגמים, שהוכיחו בצורה מבישה את הגימגומים למחרת גילויי העוטה הזה על הימצאות העושים בידי קלגסי פירטוגל באנגולה. עיקר הגימגום: הנשק נמכר ל-דרום-אפריקה, בניגוד לרצון ישראל, על-ידי בית-החרושת הבלגי המייצר אותם על-פי הסכם עם משרד-הבטחון הישראלי. הסכם זה אינו מאפשר לישראל להתנגד לעיסקה.

בשביל אזרחי ישראל היה זה חידוש. כי למחרת הביזיון של אנגולה ניתן לאזרחים להבין כי עתה קיים הסכם המוגע מכירת עושים למדינות אחרות, בלי הסכמת ישראל.

הסובל העיקרי מן הביזיון היה משרד-החוץ. כי התת-מקלע עלול לשמש גשק מצויין בידי התועמלנים המיצריים, לנזק בו את גוף ההסברה הישראלית באפריקה ה-

כרזה בהפגנה האנטי-דתית בירושלים לחץ יוצר לחץ נגדי

ניות של קציני משטרה, מסתמן משבר מינהלי ופקודי חמור, בעיקר במחוז תל-אביב. התפקיד שיוטל על קציני הצבא, במיקרה שיועברו למשטרה: לעזור באי-גון מחדש של המיסגרת המינהלית והפקודית של המשטרה כולה, במטרה להשיב למסה הארצי את כובד-המישקל שהיה לו לפני השערוריות של תקופת יחזקאל סהר ועמוס בן-גוריון. קצינים אלה יתבקשו לשחרר שופרים וותיקים מתפקידי מינהלה לתפקידים מיקצועיים.

המשימה השניה בסדר ביצועה: מציאת פיתרון לבלימת התפרטויות של שופרים וסמלים. משימה זו נראית בעיני המפקח הכללי, יוסף נחמיאס, חשובה יותר מן הראשונה.

● **בריחתו של התעשיין סטפן שלייפר תנוע את חברות הביטוח להקפיד יותר בעתיד על העיסקות המוצעות להן.** לפי הערכה מוטמכת, יעלו חובותיו של הווג שלייפר על מיליון לירות, מהן קרוב

רבע-מיליון חובות המגיעים לחברות-הביטוח וכחצי-מיליון לכנס המורח. עד כה נהגו חברות-הביטוח להלוות כספים ביד רחבה לכל מיפעל גדול. אולם חברות-הביטוח העולמיות, אצלן מבוססות החברות הישראליות, רמזו כי ההפך-סדים הנובעים מפשיטות-רגל ורמאויות בישראל עלולים לאלץ אותן להגדיל את הפרמיה שהן דורשות מן החברות הישראליות, דבר שיהפוך את רוב העסקים האלה לבלתי-יכדאיים.

● **שני הצדדים הקרובים של נציבות מסי-הכנסה:** סיפוג מזורז בחקיקת חוק שיאפשר הטלת מס רווחיהן על כל עיסקה בבורסה, ללא יוצא מן הכלל, עד כה היתה קיימת סברה, כי מס כזה יוטל רק על רווחים

ממכירת מניות תוך זמן קצר אחרי רכישתן. הצעד השני: ניסיון להנהיג פיקוח על חשבונות ההוצאות של בעלי-עסקים. לדוגמה יביאו אנשי מסי-הכנסה את החוק שהוחק השנה בארצות-הברית, המגביל את הוצאות האירוח והכיבוד ה-מוכרות אוטומטית כהוצאות עסקיות לצורך ניכוי מסי-הכנסה.

למוצרי-אופנה של לילי שלייפר בראשו-לציון שבת, מאחר שבמשך חודשים לא קיבלו שכר. זה היה לפני שלושה שבועות.

לפני שבוע ניתן האות האחרון. פוחר תל-אביבי התלונן במשטרה, כי סטפן שלייפר פר לא החזיר לו שטר-בטחון, על אף ש-קיבל ממנו את כל הכסף שהלוה לו. לונן — שוחרר. כעבור 24 שעות כבר היו בני הווג מצויידים בדרכונים חדשים, ש-הוצאו בדחפיות, על סמך תעודה כי סטפן סובל ממחלת-לב ועליו לעבור ניתוח מיידי באירופה. למחרת עזבו השניים את הארץ.

שותפות עם בנק. כיצד הצטברו חובותיו של סטפן שלייפר? הסיפור ביסודו אינו חדש במשק הישראלי. שלייפר סוכם ביטוח מצליח, לא הסתפק במה שהיה לו. הוא שאף לגדולות. לשם כך היה זקוק לכסף רב להשקעות ולהון-חוזר. כסף כזה לא היה לו. הוא לחה אותו — ברבית קצוצה. הרבית אכלה אותו, עד ששוב לא היה מסוגל לשלם את חובותיו, ואז ברח. שלושת העסקים של הווג שלייפר היו עסקים טובים ביסודם. לולא המחסור בהון-חוזר, היו השניים עושים מהם מיליונים.

העסק היסודי היתה סוכנות-הביטוח שלייפר התמחה בענף זה, דבר המסביר מדוע הסכימו, מאוחר יותר, חברות-ביטוח גדולות להלוות לו סכומים ניכרים, ולערוב עברו על סכומים גדולים עד יותר. כאשר החליט להרחיב את עסקי הביטוח, פנה ל-

(המשך בעמוד 14)